

Beste medeparochianen,
broeders en zusters,

In mijn preek van vandaag
wil ik met u eens nadenken over
eenzaamheid.

Maar dan niet alleen over negatieve eenzaamheid,
maar ook over positieve eenzaamheid.

Maar eerst eens wat ik onder
negatieve eenzaamheid versta.

Je zit met een groepje mensen
gezellig ergens koffie te drinken,
maar één persoon wordt helemaal buitengesloten.

U kent dat wel.

Niemand die iets tegen hem zegt,
niemand die ook maar enige aandacht aan hem geeft.

Kortom, die persoon wordt totaal genegeerd.

Dat is voor mij een voorbeeld van negatieve eenzaamheid.

Een ander voorbeeldje uit een gelijkenis van Jezus:
de barmhartige Samaritaan.

Een man ligt half dood langs de weg,
berooft van alles wat hij bij zich had.

En dan komt er een priester voorbij
en vervolgens een hulppriester.

Maar ze lopen allebei met een grote boog
om de man heen.

Dat is voor mij een voorbeeld
van negatieve eenzaamheid.

Maar gelukkig komt er dan een Samaritaan voorbij.

En die Samaritaan ontfermt zich wel
over deze man.

En dan zien we hoe deze eenzaamheid van deze beroofde man
wordt doorbroken door barmhartigheid.

Maar er bestaat ook een positieve eenzaamheid.
Mag ik proberen uit te leggen
wat ik daar mee bedoel.
Van de week hoorde ik daarvan een heel mooi voorbeeld
van Leo Fijen.
Hij vertelde het volgende:
Bij een klooster,
-u weet wel, vaak zo'n groot vierkant gebouw,-
zie je in het midden vaak een open ruimte.
Een tuin.
Soms met in het midden van die tuin
een fontein met levend water dat omhoog spuit.
Maar een open ruimte dus!
Een open ruimte te midden van
al die kloostergebouwen.

En in die kloostergebouwen,
rondom die open ruimte dus,
wordt door de kloosterlingen
samen gewerkt, samen gegeten, samen gebeden.
Maar die open ruimte, die moet open blijven.
Zonder dak. Onder de open hemel.
Op een of andere manier een open ruimte
voor God.

En zo moet er in ons leven
ook een ruimte open blijven
voor God.
Een prachtig voorbeeld van Leo Fijen.
En dat is nou precies wat ik bedoel met
die positieve eenzaamheid.
Een open ruimte voor God.

Koningin Wilhelmina, een gelovige vrouw,
schreef een boek over haar leven met als titel:
'Eenzaam maar niet alleen.'
En ook bij haar zie je een stukje
positieve eenzaamheid.

Een vrouw die stond voor haar taak als koningin.
Moedig, vaak alleen, maar zij wist zich
altijd gedragen door God.
In de Tweede Wereldoorlog zei Churchill
zelfs over haar:
'Zij is de enige man in het Nederlands kabinet!'
Wij zouden zeggen: een vrouw die haar mannetje stond!

Ik denk dat het belangrijk is
dat wij allemaal dat stukje eenzaamheid
leren kennen.
En dan bedoel ik dus niet die negatieve eenzaamheid.
Maar dan bedoel ik dus echt
die heilige, positieve eenzaamheid.
Die heilige ruimte
waar wij God kunnen ontmoeten.
Waar wij die unieke mens kunnen worden
zoals God ons heeft bedoeld.

Van Henri Nouwen leerde ik
dat mensen ook in hun relaties
iets van die open ruimte moeten zien vast te houden.
Zonder die open ruimte,
zouden mensen veel te veel
van elkaar vragen.
Een relatie kan nog zo goed zijn.
Maar als je alles van elkaar verwacht,
dan vraag je teveel van elkaar.
Of je verstikt elkaar zelfs,
als je alles voor die ander zou willen zijn.
Maar in een relatie moet dus ook ergens
een open ruimte zijn,
een ruimte voor God.
De ander kan die plaats van God nooit innemen!
Dan zou je die ander overvragen of zelfs verstikken.

Toen één van de beste vrienden
van de Russische schrijver Tolstoj ging trouwen,
zei Tolstoj tegen hem:
'Denk je dat je die eenzaamheid aankunt?'
Moet je nagaan, dan sta je net
op het punt om te gaan trouwen
en dan zegt je beste vriend tegen je:
'Denk je dat je die eenzaamheid aankunt!'

Maar ik denk dat Tolstoj daarmee bedoelde:
Als je in een huwelijk alles van de ander verwacht,
dan kom je toch in een soort eenzaamheid terecht.
Want een ander kan nooit voorzien in al jouw behoeften.
Er is namelijk ook een stukje in ons mensenleven
waar alleen God in onze behoeften kan voorzien.
Een stukje heilige eenzaamheid.

In het evangelie van vandaag zien we ook iets
van die heilige eenzaamheid van Jezus.
Jezus weet waar Hij voor staat.
Hiervoor heeft Jezus gesproken over het feit
dat Hij het brood uit de hemel is.
Wij als katholieken zijn wel een beetje
aan die woorden gewend.
Maar de mensen toen namen er aanstoot aan.
'Brood uit de hemel, Vlees en Bloed.'
De mensen konden die woorden
nauwelijks nog aanhoren.
En ze liepen mopperend weg.

En toch blijft Jezus trouw aan zijn eigen woorden.
Trouw aan zijn eigen unieke persoonlijkheid.
Ik zou bijna willen zeggen:
Jezus blijft trouw aan dat stukje
heilige eenzaamheid.

En zo kan Jezus zelfs tegen de twaalf zeggen:
'Willen jullie soms ook weggaan?'

Zo'n vraag snijdt je bijna door je ziel.
'Willen jullie soms ook weggaan?'
Wat een eenzaamheid voor Jezus!
Maar Jezus durft die heilige eenzaamheid
onder ogen te zien.
En gelukkig antwoordt Petrus dan:
'Heer, naar wie zouden wij gaan?
U hebt woorden van eeuwig leven.'

Laten wij dat heilige stukje eenzaamheid in ons leven
ook niet te snel opgeven!
Het maakt ons tot die unieke mens,
zoals God ons heeft bedoeld.
Amen.